שקרא. מקרא: **ושנה.** משנה: **ולא שימש תלמידי חכמים.** ללמוד סברת הגמרא בטעמי המשנה מה הם. רש"י הוא שאין תורתו על בוריה ואין ללמוד הימנו שע"י הטעמים יש חילוק באיסור והיתר ובדיני ממונות לזכות ולחייב ובטהרות לטמא ולטהר כדאמר בכמה דוכתי מ"ט אמר מר הכי ומר הכי ואמר מאי ביניהו איכא ביניהו כך וכך וערוס הוא שהשומע את קולו שונה משניותיו כסבור הוא שבקי בטעמיהם ומוהגין בו כבוד כתלמידי חכמים: **אמר** גרס: **ה"ז ע"ה.** אחשוד על המעשרות ועל הטהרות: **כור.** גרוע מעם הארץ: **בוסי.** ואסור לאכול פיתו ויינו דכיון שלא שימש חכמים אינו מקפיד על דברי חכמים לדעתם ולא שנה אלא להראות עצמו כת"ח: **מגוש.** מכשף האוחז את העינים וגונב את הלבבות. ואף זה כן: **רעיון.** תרגום חובר חבר (דברים יח) הוא מגוש. לוחש המכשף את לחשיו ואינו מכין מה הם ומה פירושם אלא כך מעשיהם שהמכשפות בא ע"י אותם הלחשים: **תני חנא.** ואף זה תנא שלא שימש בתלמוד שונה משנתו ואינו יודע מה היא: **איזהו עם הארץ.** שנחשד על הטהרות ועל המעשרות ומוחזק מגעו טמא: **כל שאינו קורא ק"ש.** דהא ודאי אינו יודע כלום. אבל יודע לקרות וקורא לא ע"ה הוא: **שנוגע הלכות.** שלא שימשו לתלמידי חכמים ולא הקפידו על טעמי המשניות: **הלכות.** משניות: **פסיעות.** דהכי הוא אלא במאי נדרשיה אי לאו בהכי: **הוסרה לו.** דומה בעיניו היתר: **מבני עולם ס"ד.** ומה הם גורמין לאחרים: **שמורין הלכה מתוך משנתן.** קאמר שמבלין עולם בהוראות טעות דכיון דאין יודעין טעמי המשנה פעמים גורמין שמדמין לה דבר שאינו דומה ועוד יש משניות הרבה (במשניות) דאמרינן הא מני פלוני הוא ויחידאה היא ואין הלכתא כוותיה ועוד שאינן יודעים במחלוקת תנאים הראשונים הלכה כדברי מי הלכך מורין הוראות טעות: **הליכות עולם לו.** השונה הלכות עולם שלו בזכותו: **ליילנית.** בעלת תפלה: **ואלמנה שוכבים.** בעלת שכיבות הולכת ומבקרת שכיבותיה תמיד: **הרי אלו מבני עולם.** שאינן אלא נופלות ומכשפות ומרגלות עצמן לבדקניות שלא יבדקו אחרייהן: **קטן שלא כלו לו חדשיו.** לקמן מפרש: **וקיבול שכר מאלמנה.** שהיתה עורחת עצמה יותר מן הצורך כדי לקבל שכר כדאמרינן ואזל למדנו שיעורא אדם עצמו במצוה נקבל שכר יותר: **כראש גדיקים.** לגחול ג"ע: **כראש רשעים.** לירש גיהנם: **שלא יכשלו בי בני אדם.** להפסיד חנקם על ידי מגן עדן ולירש גיהנם: **כי קאמר.** מבני עולם: **כגון יותני בת רשיבי.** אלמנה מכשפה היתה וכשמגיע עת לידת אשה היתה עוצרת רחמה במכשפות ולאחר שמצטערת הרבה היתה אומרת יותני אלך ואבקש אולי תשמע תפלתי והולכת ופותחת הכלי שהיו הכשפים בתוכו וסותרת הכשפים ואז הולד יוצא. פעם אחת היה לה שכיר יום בביתה והיא הלכה לבית האשה היולדת ושמע השכיר קול הכשפים מקשקש בתוך הכלי כמו שהולד מקשקש במעי האם ובא השכיר וסתר את מגופת הכלי והכשפים יצאו והולד נולד וידעו כל העולם כי בעלת כשפים היא ל"ה: המבעט ברבותיו וקרי ליה קטן שלא כלו חדשיו על ידי שימיו מתקצרין כדאמ' פ"ק דחגיגה.

רבי שמואל בר נחמני אמר ה"ז בור. תימה כמאן ס"ל לא כאחרים ולא כר' יהודה דאחרים לא קרו בור [6]אלא לשנה ולא קרא ור' יהודה אפי' עם הארץ לא משוי ליה דאמר בסוף פרק אלו מציאות (ב"מ דף לג:) דדרש ר' יהודה בר אילעאי שמעו דבר ה' החרדים אל דברו וגו' החרדים אל דברו אלו תלמידי חכמים אחיכם אלו בעלי מקרא שנאיכם אלו בעלי משנה מנדיכם אלו עם הארץ אלמא דבעלי משנה לו בעלי מקרא לאו בכלל ע"ה ניחוה: **כל שאינו קורא** ק"ש שחרית **וערבית דברי ר"מ.** תימה לר"י דאמר בפ' הניזקין (גיטין דף פא.) ובפ' ג' שאכלו (ברכות דף מז:) איזהו עם הארץ כל שאינו אוכל חולין בטהרה דברי ר"מ ופירש דברי ר"מ עניינו עם הארץ שאין מקבלין ממנו עדות כדאמרינן בפ' אלו עוברין (פסחים דף מט:) שאה דברים נאמרו בעם הארץ אין מקבלין מהן עדות וכו' ובפ' חומר בקודש (חגיגה דף כב.) כמאן מקבלין שהדותה מעם הארץ כר' יוסי ויש בשר לענין עדות ומשאר על הטהרות ועל המעשרות או לענין זימון או לענין שביעית א"נ לענין דברים שאינן נקחין אלא מן המומחה כדאיתא בפ' שני דמסכת ע"ז (דף לט:): **בירושלמי** אשה פרושה זו היא שיושבת ומלעגת בדברי תורה ותאמר אלי תנא ויושב עמה בלילה הוא א"ר אבהו כביכול היה במשבה הוא לבדו יודע אלא עלתה על דעתה אלא בשביל להעמיד שבטים הוסיפו עליהם בתולתא ליימנית [7]ואלמנה שובבית [8][מי חגלה נסבת שם ביש] ותיוקן שהוא עולה לחדשיו (בתולה ליימנית מליימה אובדת בתוליה ותיוקן שהוא עולה לחדשיו) ר' אלקיה בשם ר' שמעון זה שהוא גדול בתורה שלא בפירקו ומבזה את הגדולים ממנו א"ר יוסי זהו שבן תשע ואבריו גלאה כבן י"ב והוא בא על אחת מכל העריות האמורות בתורה והן מתות על ידו והוא פטור רבי פירש מליימה אובדת בתוליה מחמת צומות בתוליה נושרות אבל מורי אחי הרב ר"מ פי' עושה חסידה ומתפללת כדגרסינן בגמ' דילן אליימה ובאילו אמה ועושה תעניות שתהא נענת בתפלתה ואינה עושה אלא לגנוב את העין שלא יבדקו אחריה ומזנה ואובדת בתוליה:

ועד

שקרא ושנה ולא שימש תלמידי חכמים: **אתמר** קרא ושנה ולא שימש ת"ח ר' אלעזר אומר הרי זה עם הארץ ר' שמואל בר נחמני אמר הרי זה בור ר' יאי אומר ה"ז כותי רב אחא בר יעקב אומר הרי זה מגוש אמר רב נחמן בר יצחק מסתברא כרב אחא בר יעקב דאמרי אינשי רטין מגושא ולא ידע מאי אמר תני תנא ולא ידע מאי אמר ת"ר [6]איזהו ע"ה כל שאינו קורא ק"ש שחרית וערבית בברכותיה דברי ר' מאיר וחכ"א כל שאינו מניח תפילין בן עזאי אומר כל שאין לו ציצית בבגדו ר' יונתן בן יוסף אמר כל שיש לו בנים ואינו מגדלן ללמוד תורה [3]אחרים אומרים אפילו קורא ושונה ולא שימש ת"ח זהו ע"ה קרא ולא שנה הרי זה בור לא קרא ולא שנה עליו הכתוב אומר [1]וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה: [2]ירא את ה' בני ומלך ועם שונים אל תתערב אמר רבי יצחק אלו ששונים הלכות פשיטא מהו דתימא שונין בחטא וכדרב הונא [3]דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו קמ"ל תנא התנאים מבלי עולם מבלי עולם ס"ד אמר רבינא שמורין הלכה מתוך משנתן תניא נמי הכי א"ר יהושע וכי מבלי עולם הן והלא מיישבי עולם הן שנאמר [73]הליכות עולם לו אלא שמורין הלכה מתוך משנתן: אשה פרושה וכו': ת"ר בתולה צליינית ואלמנה שובבית וקטן שלא כלו לו חדשיו הרי אלו מבלי עולם איני והאמר רבי יוחנן למדנו יראת חטא מבתולה וקיבול שכר מאלמנה יראת חטא מבתולה דר' יוחנן שמעה לההיא בתולה דנפלה אאפה וקאמרה רבש"ע בראת גן עדן ובראת גיהנם בראת צדיקים ובראת רשעים יהי רצון מלפניך שלא יכשלו בי בני אדם קיבול שכר מאלמנה דההיא אלמנה דהואי בי בנישתא בשיבבותה כל יומא הות אתיא ומצלה בי מדרשיה דר' יוחנן אמר לה בתי לא בית הכנסת בשיבבותך אמרה ליה רבי ולא [6]שכר פסיעות יש לי כי קאמר כגון יוחני בת רטיבי מאי קטן שלא כלו לו חדשיו הכא תרגימו זה ת"ח המבעט ברבותיו רבי אבא אמר זה תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה [6]דא"ר אבהו אמר רב הונא אמר רב מאי דכתיב [4]כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה [6]אזה ת"ח שלא הגיע להוראה ומורה ועצומים כל הרוגיה [6]זה ת"ח שהגיע להוראה ואינו מורה

ועד

שאינו מעשר פירותיו ולענין מאי מיתניא אי לענין דימון ליתא דאמרי' בפרק שלשה שאכלו דעם הארץ שאינו מעשר פירותיו דהיינו עם הארץ דרבנן. ואי לענין דמאי ליתא דהא מי שחשוד על הדמאי כדמוכח בפ"ק דיבמות ועוד ק' דר"מ אדר' מאיר דהכא קאמר דהוי עם הארץ כל שאינו אוכל חוליו בטהרה ויש לומר דההיא דתהם לענין דההיא הרבה היתה אומרת יותני אלך ואבקש אולי תשמע תפלתי והולכת ופותחת הכלי שהיו הכשפים בתוכו וסותרת הכשפים ואז הולד יוצא. פעם אחת היה לה שכיר יום בביתה והיא הלכה לבית האשה היולדת ושמע השכיר קול הכשפים מקשקש בתוך הכלי כמו שהולד מקשקש במעי האם ובא השכיר וסתר את מגופת הכלי והכשפים יצאו והולד נולד וידעו כל העולם כי בעלת כשפים היא ל"ה: המבעט ברבותיו וקרי ליה קטן שלא כלו חדשיו על ידי שימיו מתקצרין כדאמ' פ"ק דחגיגה.

---

6) גרסות מז: [ע"ס דוהו דעת ר' אלעזר אבל ר' מאיר ס"ל שם דבל שאינו מוכל מולין בטהרה וכן אותה בגיטין שם. וכן תמצא אחר שיעורים ועי' בתוס' ד"ה כל ובתוס' גיטין שם.], 3) [לפמ"ש תוס' לעיל יב. ד"ה אחרים וע"ש מ"ש על הגליון ותיישב גם הכת], 3) קדושין כ. מ. ע"ס יומא פו: פז. ערכין ל: מ"ק מז:, 7) [מגלה כח: ותס אותה אל תקרי הליכות אלא הלכו'], 8) [נ"מ קז.], 1) ע"ז יט: [ע"ס], 1) בע"י: לגרים, 6) אלא לקרא ולא שנה כו'. מהרש"ל, 2) [מלייתה אובדת בתוליה], 4) כ"ה פירושלמי. רש"ל.

גליון הש"ס

גמ' דאמר ר' אבהו. ל"ל אנא:

מוסף רש"י

איזהו עם הארץ. שדברו חכמים בכל מקום (ברכות מז:). **ולא שימש ת"ח.** היא הגמרא התנוה בשבילה שהיו נותנים לדברי משנה טעם והיו מתאספים יחד ועוסקים בכך, והיא דומגת הגמרא שאדרו המומרים (שם). זרע **אדם** וזרע בהמה. כלומר החכמים והבורים בולם אותם לפרוסה ולרגוסה (חולין ה:). **ולא שכר פסיעות יש לי.** אם יש בית הכנסת שבשבתי ואני נאה לבית מדרשך להתפלל (ב"מ קז:). **כי רבים חללים הפילה.** לשון נפל שלא מלאו ימיו, כלומר תלמיד שלא מלאו ימיו רבים חלליו (ע"ז יט:). **ועצומים כל הרוגיה.** המתעצמים והמתרגשים ומתאספים מלהוראות, הורגין את דורן, ועצומים לשון ועוצם עיניו (שם).

תוספות שאנץ

הרי זה בור. בור גרוע מעם הארץ: רשין מגישא לרחש המכשף את לרחשיו ואינו יודע מה הם ומה פירושם אלא כך מעשיהם שמכשפות בא על ידי לחשים: תני תנא אף חנא זה שלא שמש תלמידי חכמים בתלמוד שונה משנתו ואינו יודע מה הוא. ל"ה: איזהו עם הארץ פ"ה שנחשד על הטהרות ועל המעשרות ומוחזק מגעו טמא: כל שאינו קורא ק"ש דהא ודאי לא ידע מידי אבל ידע לקרות וקורא לאו עם הארץ הוא דברי ר' מאיר. וי"מ דהך ברייתא מתניא לענין זימון שאין מזמנין על עם הארץ. עוד מצי למימר דמיתניא לענין דאמרי' פרק ואלו עוברין שעם הארץ פסול לעדות ואין מכריזין על אבדתו אבל ק' מההיא דפ' הניזקין (דף פ"א) דקאמר איזהו עם הארץ כל שאינו אוכל חוליו בטהרה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים כל

תורה אור השלם

1. הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְיָ וְחָרַעְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה:
ירמיהו לא כז
2. יְרָא אֶת יְיָ בְּנִי וָמֶלֶךְ עִם שׁוֹנִים אַל תִּתְעָרָב:
משלי כד כא
3. עָמַד וַיְמַדֵּד אֶרֶץ רָאָה וַיַּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְפֹּצְצוּ הָרְרֵי עַד שְׁחוֹ גִּבְעוֹת עוֹלָם הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ:
חבקוק ג ו
4. כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וַעֲצֻמִים כָּל הֲרֻגֶיהָ:
משלי ז כו

תוס' שאנץ (המשך)

אלו עוברין מיתניא. ואור"י דההיא הבניזקין [6]) דההיא דנותנין לעם הארץ בנות חברים גדולות ופוסקין להם על מנת שלא תעשה על גביו טהרות ר"ש ב"ג א"א אין צריך לפסוק שאפי' לא פסק עמו כן הדין שלא תעשה על גביו טהרות אחר תינהוג גם כשהיא תחתיו. ואחר כך שנה רשב"ג איזהו עם הארץ כל שאינו אוכל חוליו בטהרה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים כל שאינו מעשר פירותיו וה"ק איזהו עם הארץ שישיאנו לו חבר בתו בזה הענין שתנהוג טהרה תחתיו כל שאינו אוכל כו'. וחכמים אומרים אפי' למי שאינו מעשר פירותיו משיאין לו בת חבר: אחרים אומרים אפי' קרא ושנה משמע מהכא דאחרים לא הוי ר' מאיר ואע"ג דבכולהי תלמודא אמרי' מאן אחרים ר' מאיר נ"ל דברוב מקומות הוו אחרים ר' מאיר כדאמרינן מאן יש אומרים ר' נתן ובפ"ק דגיטין גר' [3]) יש אומרים לא היינו ר' מאיר אלא ר' נתן דברוב המקומות יש אומרים היינו ר' נתן: המורים הלכה מתוך משנתם שמבלים עולם בהוראת טעות דכיון דאינם יודעים טעם המשנה מדמים להם דבר שאינו דומה. ויש אומר' משניות הרבה דאמר הא מני פלוני היא ויחידאה היא ולית הלכתא כותיה ומורים בטעות ל"ה: בתולה צליינית בעלת תפלות ואלמנה שובבית בעלת שכינות הולכת ומבקרת שכיבותיה חמיד שאינן אלא מנאפות ומכשפות ומראות עצמן כבדקניות שלא יבדקו אחריהן ל"ה. כגון יוחני בת רטבי פ"ה אלמנה מכשפנית היתה וכשמגיע עת לדת האשה עוצרת האשה במכשפות ולאחר שמצטערת האשה

כח א מיי' פ"ה מהלכות ת"ת הלכה ד [ופ"ל מהל' סנהדרין הל' ח] טוש"ע י"ד סימן רמב סעיף יג:
כט ב מיי' שם [ושם] טוש"ע שם סעיף יד:

---

6) ל"ל דהניזקין מתניא לענין שעתנין לע"ה בעות מברים וכו' והוא בתוספתא דע"ז פ"ג ועי' בתוס' גיטין שם ד"ה אחה.
3) ל"ל יש אומרים אחר דברי ר' נתן וע"כ ד"א אלא אינו ר"ל אלא דברוב המקומות וכו'.

ועד כמה עד ארבעין שנין. פי' משנה שהתחיל ללמוד עד ארבעים שנה ולא נתן ה' לכם לב לדעת עד היום הזה ש"מ לא קאים אינש אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין חה היה ממתן תורה עד מ' שנה שלא המחילו ללמוד: **בשוין.** רש"י פי' אם שוה לגדול העיר בחכמה מותר להורות קשה לר"י מפרק הרואה (ברכות דף סג.) דאמר אביי בתחלה דאית גבר תמן לא תיהוי גבר פשיטא לא ריכא דשוין אלמא היכא דשוין אין לו לקפוץ להורות להכי מסתברא הכא לפרש והא רבה דאורי והוא לא הגיע להורות שכל ימיו לא היה אלא מ' שנה בשוין הא דאמר שאין לו להורות עד ארבעין שנין היינו כשאינו לגדול העיר בחכמה וגדול העיר הגיע להורות הלכך כיון שיש שם חכם כמותו הגיע להורות בשנים והוא לא הגיע לשני הורות אין לו להורות לפניו אבל אם גדול העיר הוא בחכמה אע"ג שלא הגיע לכלל שנים מורה ורבה גדול העיר בחכמה היה אבל ר"י פי' הוא דפרק הרואה דמיירי בחדש שנכנס לעיר שיש שם חכם מורה תמן לא תהוי גבר אפי' בשוין אבל אם הוא קטן בעיר כמותו ושוה לו בחכמה מותר לו להורות כמו שפי' רש"י ור"ח פי' התם בחתר דאית גבר ממונה משתדל בצרכי ציבור לא תקפון לתוך שרות אפי' בשוין ולפי' לא מייירי בהורה:

פרוש מאהבה פרוש מיראה. בירושל' פרק הרואה עשה מאהבה ועשה מיראה עשה מאהבה שאם בחת לשוות דע שאתה אוהבו ואין אוהב שוגה עשה מיראה שאם בחת לבעוט דע שאתה ירא ואין ירא מבעט: שבעה פרושין הן פרוש שכמי וכו' פרוש מן הנכייה כו' פרוש שכמי טעון מלותיה על כתפיה פרוש נקפי אקיף לי ואני עבד מצוה פרוש קיזאי עבד חדא חובה וחדא מצוה ומקיז חדא בחדא פרוש מן הנכייה מאי דאית לי אנא מנכה ועבד מצות פרוש אדע מודעתי ואעשנה הי דא חובתי עבדית דאעביד מצות דכותה פרוש ירא כאיוב פרוש אהבה כאברהם דכתיב (ישעיה מא) זרע אברהם אוהבי אין לך חביב מכולם אלא פרוש אהבה כאברהם: **לעולם** יעסוק אדם בתורה ובמצות אע"פ שלא לשמה. ואי קשיא הא אמרינן בפ"ק דתענית (דף ז.) כל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות וכשלהי פרק היה קורא בתורה שלא לשמה נוח לו שלא נברא נראה לתרץ עוסק שלא לשמה כגון מירא היסורין כי הכא ומהכא קיבול פרס שאינו מתכוין להשלים רצון יוצרו שליהו על כך אלא להנאתו דאמרינן בפ"ק דמסכת ע"ז (דף יט.) במצותיו חפץ מאד ולא בשכר מצותיו והיינו דתנן (אבות פ"א מ"ג) אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב ע"מ לקבל פרס וכי הא דאמר בפ' עגלה ערופה (לקמן מז.) ואיתא בנזיר פרק מי שאמר הריני נזיר (דף כג:) ובפרק בתרא דהוריות (דף י:) לעולם יעסוק אדם וכו' שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק זכה וילאה ממנו רות גם הוא נתכוין להנאתו שהעלה קרבן לשם להשלים חפציו בשכרו ולא לשם שמים וכדאמרי' פ"ק דר"ה (דף ד.) האומר סלע זו לצדקה ע"מ שיחיה בני ה"ז צדיק גמור אבל ההיא שלא לשמה דתענית ומס' ברכות אינו עוסק כדי לקיים לא מאהבה ולא מיראה אלא להוסיף על חטאתו פשע שעתה שגגות נעשו לו זדונות שאע"פ שידע שעובר לא מנע מכל תאות לבו כדמפרש התם (ברכות יז.) תכלית חכמה ומעשים טובים שלא יהא אדם קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים וכועס באביו ובאמו ובקרבו או בני שגדול הימנו שנאמר ראשית חכמה יראת ה' שכל עוד לכל עושיהם לגומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם לעושים לשמה[ט]: **אלו** שמנחותיהם נשרפות. תימה אמאי לא תשיב נמי מת הוא או שמתה היא דאמרי' בפ"ק (לעיל דף ו:) דנשרפת וליכא למימר דוקא היינו לאחר שקידש הקומץ כדתני' לעיל אבל הכא לא תשיב אלא הנשרפת משקדשה בכלי דה"ה אם משקדשה בכלי דנשרפת ומידי דקתני סיפא קירב הקומץ דנאכלת נקט ריש קידש הקומץ ורבותא נקט אע"פ דכבר קדוש וקרוב להקריבה בכלי אפ"ה נשרפת: [י]**ושבעלה בא** עליה בדרך. תימה לר"י אמאי נשרפת כיון דבדרך בא עליה היינו קודם שתקדוש וכיון דאין המים בודקין אותה כדאמר [כ]ונקה האיש מעון בזמן שהאיש מנוקה מעון וכו' תיגלי מילתא למפרע דכי קדוש בטעות קדוש כדאמרינן גבי ושבאו לה עדים שהיא טמאה דהואיל ולא לבדוק עומדת ולא רואיה למנחה לא היתה רואיה לכלי ואין כלי שרת מקדשין אלא בראוי להן ונראה דדוקא לגבי שבאו לה עדים שייך למימר הכי משום דמנחה לבדר עון וכשיש שם עדים הרי העון מבורר וא"ל בירור אבל הכא שבא עליה בדרך שאריך לבדר אע"ג דאין המים בודקין כי קדוש מעיקרא שפיר קדוש מאחר שלא נתברר העון ולא הוי אלא כמו שנשאו ונתנו בה מחרות בלבנה קודש לכן דאין המים בודקין ואפ"ה מנחה שפיר קדוש והאי דלא תשיב במתני' מנחת חרוסה ושומרת יבם אלמנה לכ"ג מפני שידוע פסול שלהן שאינן נבדקות ואין מביאין אותם לשתות:

המומרת

ועד כמה. הוי ראוי להורות: **והא רבה אורי.** וכל שנותיו אינן אלא מ' כדאמרי' בר"ה (דף יח.) רבה ואביי מדברי עלי קאמר כו': **בשוין.** אם שוה לגדול העיר בחכמה מותר להורות אם אינו זקן ממנו בעיר: **פרוש שיכמי פרוש נקפי פרוש קיזאי פרוש מדוכיא.** כולהו מפרש להו: **מעשה שכם.** שמלו שלא לשם שמים אף זה מעשיו להנאתו שיכבדוהו בני אדם ולא לשם שמים: **המנקיף רגליו.** מהלך בשפלות עקב בלד גולל ואינו מריס רגליו מן הארץ ומתוך כך מנקף אבנעותיו באבנים: **מקיז דם לכתלים.** עושה עצמו כעוסק עיניו שלא יסתכל בנשים ומתוך כך מכה ראשו בכותל והדם יולא: **דמשפע.** הולך כפוף: **כי מדוכיא.** בוכנא עשוי כמקבת ורלאשו כפוף: **פרוש מה חובתי ואעשנה.** למדוני מה עלי לעשות ואעשה: **הא מעליותא היא.** אם אינו בקי באיסורין ודקדוקי מצות ובא ללמוד: **מה חובתי הו ואעשנה.** מה[ח] לעשות עוד ולא עשיתי ומראה עצמו כאילו קיים את הכל: **פרוש מאהבה.** מאהבת שכר המצות[ט] ולא לאהבת מצות הבולא: **מיראה.** של עונשין. אלא מה על האדם לעשות מאהבת הש"י כאשר צונו ה' אלהינו וסוף השכר לבא: **דמעמרא מעמרא כו'.** הנסתרות נסתרות מבני אדם והגלויות גלויות ומ"מ לב"ד הגדול כולם גלויות והוא יפרע מן המתכסים בטליתות ומראין עצמן כפרושין ואינן פרושין: **אל תתירלי מן הפרושין.** שהפרושין היו שונאין אותו לפי שהרג מן החכמים הרבה ונהפך להיות לדוקי כדאמר בקידושין (דף סו.) וכשמת היתה אשתו ילאה מהן אלא יעבירו המלוכה מבניה והיתה אומרת לו לבקש מלפניהם עליה ואמר לה אל תתירלי מן הפרושין שצדיקים הן ולא יגמולך רעה ולא לבניך שלא תטוא להם: **ולא ממי שאינן פרושין.** שהם אוהביי: **אלא מן הצבועים.** כלומר שאין מראיתם כתולדותם אלא צבועין מבחוץ ואין תוכן כברם: **שמעשיהם למעשה זמרי.** שהן רשעים ומבקשים שכר כפנחס אומרים לברית לבדן כפנחס. ואיכא דמפרש לה לענין לגיעותא: **מתני' הרי היא כל המנחות.** שנטמאו עד שלא קדשה בכלי: **ותפדה.** ותצא לחולין ומהמעות יקנה אחרת: **ותשרף.** שקדשה הגוף ואינה יוצאה עוד לחולין: וכל

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פ"ג מהל' מ"ת הלכה ה ופ"י מהל' מעשה הלכה ה סמג עשין יב טוש"ע י"ד סימן רמו סעיף כ:

לא ב מיי' פ"ג מהל' מעשה הלכה כ:

לב ג ד ה מיי' שם פ"ד הלכה יד:

מוסף רש"י

עד ארבעין שנין. משנולד (ע"ז יט:). **והא רבה אורי.** בע"ז שם: והא ריכא אורי, וכל ימיו לא היו אלא ארבעים שנה בפ"ק דר"ה (רש"י שם). **בשוין.** התם בשוין, בשאין בעיר גדול ממנו (שם). הרי היא בכל המנחות. שנטמאו עד שלא קדשו בכלי, **ותפדה.** ויביא בדמיה את המנחה (לעיל ו:). **ואלו שמנחותיהן נשרפות.** ממות קנאות שלא עשיתים הפיפה קמח שעורים בשרפות למנה על בית הדשן, שאין לחוייות ליקרב ולא לפדות ולא לחולין (לעיל ו:).

תוספות שאנץ

בשוין אם שוה לגדול שבעיר בחכמה מותר לו להורות אע"ג דאינו בר מ' שנה או שאין בעיר זקן הימנו ל"ה. מעשה שכם שמלו שלא לשום שמים אף זה עושה מעשיו להנאתו כדי שיכבדוהו בני אדם ולא לשום שמים ל"ה: המנקף את רגליו מהלך בשפלות עקב בצד גודל ואינו מניף רגליו מן הארץ ומתוך כך מנקף אצבעותיו באבנים. דמשפע כי מדוכיא בוכנא שהיא עשויה כמקבת וראשו כפוף: פרוש מה חובתי ואעשנה. למדיני שמך וחד אמר אקרינן בחלמי מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. אמר להו רבא תרייכו רבנן אתן אלא מר מאהבה ומר מיראה אלמא משמע דמעליותא הוא. וצ"ל דתרי עניני מאהבה ומיראה הוי והכא ה"פ פרוש מאהבת שכר שמתחרט אם לא תתמלא תאותו ופרוש מיראה כאדם שירא מרבו ודואג לכבודו שלא יקפיד עליו אבל פרוש מאהבת יוצרו כאשר צוהו ה' אלהיו וסוף השכר לבא וכן מיראת

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פרוש וכו' שכר המצות. נ"ב עיין מ"פ כסם דף לא:

גליון הש"ם

גמ' ת"ר שבעה פרושים הן. עיין בירושלמי פ"ט דברכות עלה דמתני' מייב אדם לברך על הרעה:

תוס' שאנץ (המשך)

יצרו הוי מעליותא ביותר עוד יש פרוש מאהבה ומיראה דהוי מעליא כגון נותן צדקה בשביל שיחיו בניו ובנותיו ואינו מתחרט כשלא באו תאותו והיינו פרוש מאהבה ופרוש מיראת עונשין שלא יהיו בניו ובנותיו וג"כ הוי מעליותא כיון שאינו מתחרט ופירושא דהכא מאהבה ומיראה מייירי כשמתחרטין אם לא תמלא תאותן דהשתא הוי תרתי גונא דמאהבה ומיראה למעליותא זה למעלה מזה כדפי' והשלישי דהכא אינו טוב אבל מכל מקום יעסוק כו'. והא דאמר בירושלמי פירושא פרוש מאהבה כאברהם פרוש מיראה כאיוב צ"ל דחולק על תלמוד שלנו אך ק' מההיא דאמר בפ' החולץ מפני מה גרים מעונים בזמן הזה ר' יוסי אומר לפי שאינן עושין מאהבת המקום אלא מיראת עונשין ולא היו חרשין לעשות אם לא דודאגים מן העונשין כי ביותר קשה להם להכנס בעול המצות

(ב) ולפי' הוי גריעותא כיון דאין מקבלין עליהן עול מלכות שמים מאהבה ועל ידי יסורין באין עליהן. לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה פי' בדפי' בפ' מקום שנהגו: א"ל יגאי מלכא לדביתהו אל תתיראי מן הפרושין פ"ה שהיתה אשתו יראה מן הפרושין (ג) שלא יגמלו עליך רעה ולא לבניך שלא חטאו להם ולא ממי שאינן פרושין לפי שהן אוהבי אלא מן הצבועין כלומר שאין מראיתם כתולדותם אלא צבועין מבחוץ ואית דפרשי לענין

(ד) [בע"ז יט.] איתא רבא ע"ש פרש"י], (ה) סנהדרין קט: פסחים נ: ערכין טז: לקמן מז. הוריות י: מיר כב.; (ו) לעיל ו. כ.; (ז) פי' מחשך גוונו, (ח) [לעיל ו.], (ט) שם.; (י) [לעיל ו.], (כ) בע"י נוסף: עלי, (ל) [ועי' תוספות ברכות יח. ד"ה העושה וכו' ומה שכ"ש בגלון], (מ) [שייך לדף שלמ"ז], (נ) [לקמן כח.],

(א) חולי ל"ל ד"ל דמ"מ הוי גריעותא.

(ב) וא"ל אל תתירלי מהם שלא יגמלוך רעה.

וכל הנשואות [לכהנים] מנחותיהן נשרפות. ואפילו קרב הקומץ כהלכתו ולא נטמאו נשרפין שיריס בבית הדשן כדמפרש בגמרא: **כהנים.** בת כהן: **מנחתה נאכלת.** דכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל כתיב (ויקרא ו) אבל (ה) כהנת הנשואה לישראל נאכלת וכן כהנת אלמנה וגרושה שהביאה מנחתה נאכלת: **כהנת מנחתן.** מן התרומה ומן הכהונה אם נבעלה לפסול: **וכהן אין מנחתן.** אם נשא גרושה זונה וחללה. וטעם דכולה מתני' מפרש בגמר' (ו): **כקדשי קדשים.** חטאת ואשם ומנחה בכולם כתיב (ז) כל זכר בכהנים (ח)[יאכלנו]: **מה כן אינם נאכלים.** בישראל נמי קמיירי: **אינ פורע ופורס.** כשהוא מנוגע פורע ראשו ופורס בגדיו: **האיש מדיר את בנו.** קטן בנזיר וחלה הנזירות עליו אפילו לכשיגדל: **מגלח על נזירות אביו.** אם נדר אביו בנזירות והפריש קרבנותיו ומת והיה בנו זיר הבן מגלח ביום מלאת קרבנות שהפריש אביו: **מקדש את בתו.** מקבל קידושי בתו קטנה שלא מדעתה: **מוכר את בתו.** לאמה כשהיא קטנה: **גמ' מנחותיהן נשרפות.** אחת מנחת סוטה ואחת מנחת נדבה: **מפני שיש לו חלק בה.** שהוא מקריבה משלו וכתיב (ט) כל מנחת כהן וגו': **ואינה עולה כליל** (י) **שיש לה חלק בה.** שלכפרתה היא באה ואין מנחת זר ובת כהן קריבין כליל בלא קמיצה: **השיריס קריבין לעצמן.** לאחר שקרב הקומץ: **קרי ליה כל שממנו כו'.** כי כל שאור וכל דבש לא (יא)תקריבו לה' (ויקרא ב) הוה ליה למכתב למה ליה למכתב ממנו אלא למדרשיה נמי באינפי נפשייה לא תקטירו כל שממנו עולה כבר אשה לה' ויש בכלל זאת הקדשים ושירי מנחה ואחם הפנים שקרב מהן כבר לאישים באימורים, וכן הקומץ לאישים הרי הוא בכל וכן הנזיכין קיימי שיריס בכל תקטירו (בבחים עו:) אחתר שנחת לאש כל משפטו הרי השיריס בכל תקטירו, דכתיב לא תקטירו ממנו אשה לה', לא תקטירו דבר שיתן ממנו לאש (יומא מז: וכעי"ז יבמות ק:). **דמסיק להו לשום עצים כר"א.** דפליג במס' זבחים (עז:) בתרומת חטאת שהן שיריים מאחר שהוקטרו לאימורים ואינרבו אינרבו חטאת בתרומת עולה שהן כליל, ר"ל אומר יתן הכל למעלה ורואה אני את בשר חטאת למעלה כאילו הן עליס, וליף עצמת מהאי קרא ואל המזבח לא יעלו וגו' בתרוייהו דהאי קרא לא תקטירו ממנו כתיב (יומא מז:) ורואה את בשר החטאת שהן שיריס ובכל תקטירו כאילו הן עליס, דכיון דלא מכוין לאקטורי ליה הקטרה היא ומותר לעשות כן מפני תקנת עולה (יבמות ק:). **רבי אלעזר בר"ש אומר.** גבי כהן המטמא הקדש בדלי דלות, שמביא מנחת חוטא ומחמר בה במנחת חוטא ומיתה לכהן כמנחה, כלומר אם חוטאת זה כהן הוא הרי היא כמנחת ישראל, מה מנחת ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת, אי מה מנחת ישראל שיריה נאכלין אף זו שיריה נאכלין, ת"ל וכל מנחת כהן כליל תהיה, הא כילד הקומץ קרב בעצמו והשיריס קרבות לעצמן, דברי ר"ש, ר"א בר"ש אומר הקומץ קרב לעצמו והשיריס מתפזרין אבית הדשן למטה מקום שנותנים שם תרומת הדשן והטיה, והיינו אבל המזבח (יבמות ק:).

האומרת טמאה אני. ירושלמי האומרת טמאה אני לא כחטאת שמתה בעליה היא וחטאת שמתה בעליה ילכו המעות ליס המלח דמיא לאשם תלוי אם לאשם תלוי אפי' משקדשה בכלי א"ר מתני' דמיא לאשם תלוי שנשחט דמיגין ממן אם משנשחט נודע לו הדם יפסך והבשר יצא לבית השריפה: **כל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות.** פרש"י אחד מנחת סוטה ואחד מנחת נדבה ותימה מנחת נדבה מה חלק יש לו בה והא אפילו רבי יהודה דאומר בפ' אין בין המודר (נדרים דף לה:) אדם מביא על אשתו כל קרבנות שהיא חייבת דווקא שהיא חייבת כדמפרש בספרי כגון אם [הקיפה] נזירות בראשה וחילנה את השבת דומיא דמנחת סוטה שהיא חובה דליף לה מוהביא את קרבנה עליה כל קרבן שעליה אבל מנחת נדבה מודה רבי יהודה שאינו מביא ו"ל דשם הכי יש לו חלק מטוס דקי"ל מה שקנתה אשה קנה בעלה כדתנן בפ"ד דגזיר (דף כד.) אם שלה היתה בהמה החטאת תמות וקא דייק בגמ' מנא לה מה שקנתה אשה קנה בעלה הלכך יש לו חלק בה אפילו לרבנן דפליגי אדר' יהודה ואמרי דווקא קרבן שמכשירה לו מביא עליה דמה שקנת' קנה בעלה מיהו בירושלמי דפרק היה מביא משמע דבמנחת סוטה אחרי והכי איתא התם מנחתה מלמד שהיא קדשה לשמה כשם שהיא קדשה לשמה כך היא קדשה לשמו ותני רבי חייא ופליג ליקרב כליל אינה יכולה מפני שותפתה של אשה לאכול אינה יכולה מפני שותפתו של איש [אלא] הקומץ (ט) לעצמו והשיריס קריבין לעצמן ואת אומר מנחתה אלא מה דאשתעי קרא אישתעי מתני' ותו התם והביא את קרבנה עליה בעלה מהו שיפרים עליה חוץ מדעתה מכיון שיש לו שותפות במנחה מפרים עליה חוץ מדעתה ואי"ת מאחר שיש לו חלק בה א"כ הוא לה מנחת שותפות ואומר בפ"ק דזבחים (דף ה:) הניח מנחה לשני בניו ומת קריבה ואין בה משום שותפות אינה קריבה משום דכתיב בה נפש והכי קתני בספרי בהדיא וי"ל כיון דעיקר כפרה משום דידה נפש קרינן בה דהא הניח מנחתו לשני בניו דמסיק התם (דף ו.) דקניא להו אלמא משום דמכפרי קרינא ביה נפש: **הקומץ** קרב בעצמו. ואי"ת אמאי לא שדינן לכולה מנחה בתר דידה ויהו שיריה נאכלין כדאמר בפ' אין בין המודר (נדרים דף לו:) ואיתא בפ"ק דזבחים (דף ו.) ובפ"ק דתמורה (דף ב:) מתכפר עושה תמורה והכא היא מתכפרת במנחה זו י"ל התם מיקני למתכפר כולי זבח ואין לו למקדים חלק בו אבל הכא יש לו לבעל חלק במנחה: **דמסיק** להו לשום עצים. רש"י פי' דיימא הכי אם ראוין הן להקטיר ולא היתה ראויה לקמוץ וכו' ותימה מאי תנאי שייך הא ודאי כאילו מעורבין שיריים והוי כאברי עולה ואברי חטאת שנתערבו דפליגי בה ר"א ורבנן (זבחים עו.) דלא שייך בה תנאי דליכא שום ספק אלא ודאי מקמצן ראויה להקטיר (ט)ומקמצן לאכול ולהקטיר ואותן מה שבאוכן אין ראוי להקטיר לשם עצים בכל מקום שהוא ולא שייך שום תנאי וכמדומה דרש"י נקט לי' אגב שטפיה דהאיא דפרק נוטלין על האנוסה (יבמות ק.) דתנן בהנה שנתערב ולדה בולד שפחתה נותנין עליהם חומרי ישראל וחומרי כהנים ומפרש בגמרא דמנחתם נקמצת כמנחת ישראל ואינה נאכלת כמנחת כהנים וכולה קוגיא כי הכא והתם ודאי שייך תנאי כשהאחד מקריב מנחה אינו יודע אם כהן הוא או ישראל ונריך להתנות כמו שפירש רש"י כאן והא דתנן בהקומץ רבה (מנחות דף כג.) נתערב קומצה בשיריה או בשיריס של חבירתה לא יקטיר אית לן למימר דסתמא כרבנן דפליגי אדרבי אליעזר: **הקומץ** קרב **לעצמו והשיריים לעצמן.** דירושלמי בעי אליבא דר"ש אינן שיריים משום מה הם באים משום קומץ או משום שיריים אי תימר משום קומץ אינו בגילה ואינו נותנו לאחר מיתה ואינו מחשב להן ואי תימר משום שיריים נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה מהו שיחשב להן ופשיט לה מדר"א בר"ש דאמר דמתפזרין על גבי הדשן שלמטה כדמפרש בפ' ואלו הן מנחות הדא אמרו נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה ומחשב להן א"ר יוסי בר בון אינו מחשב להו שלא הוכשרו לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח: כהן

האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת איני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקותה ושבעלה בא עליה בדרך [א]**וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות בת ישראל שנשאת לכהן מנחתה נשרפת** [ב]**וכהנת שנשאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת** [ג]**מנחת כהנת נאכלת** [ד]**ומנחת כהן אינה נאכלת** [ה]**כהנת מתחללת** [ו]**וכהן אין מתחלל** [ז]**כהנת מטמאה למתים** [ח]**ואין כהן מטמא למתים** [ט]**כהן אוכל בקדשי קדשים** [י]**ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים מה בין איש לאשה** [יא]**האיש פורע ופורס** [יב]**ואין האשה פורעת ופורמת** [יג]**האיש מדיר את בנו בנזיר** [יד]**ואין האשה מדרת בנה בנזיר** [טו]**האיש מגלח על נזירות אביו** [טז]**ואין האשה מגלחת על נזירות אביה** [יז]**האיש מקדש את בתו** [יח]**ואין האשה מקדשת את בתה** [יט]**האיש מוכר את בתו ואין האשה מוכרת את בתה** [כ]**האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה** [כא]**האיש נתלה ואין האשה נתלית** [כב]**האיש נמכר בגניבתו ואין האשה נמכרת בגניבתה: גמ' ת"ר** [כג]**כל הנשואות לכהונה מנחותיהן נשרפות כיצד כהנת לויה וישראלית שנשאת לכהן** [כד]**אין מנחתה נאכלת מפני שיש לו חלק בה ואינה עולה כליל מפני שיש לה חלק בה אלא הקומץ קרב בעצמו והשירים קריבין בעצמן איקרי כאן** [כה]**כל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו אמר יהודה בריה דר"ש בן פזי דמסיק להו לשום עצים כר"א** [כו]**דתניא ר"א אומר** [כז]**לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעליהו לשום עצים הניחא לר"א דאית ליה האי סברא אלא לרבנן דלית להו האי סברא מא"ל** [כח]**דעבדי להו כר"א בר"ש** [כט]**דתניא רבי אלעזר בר"ש אומר** [ל]**הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרים על בית הדשן**

ואפי'

המעורכה: **כר"פ.** פלוגתייהו בזבחים (לא) אברי חטאת שנתערבו באברי עולה ר"א אומר יתנם למעלה ורואה אני את בשר חטאת על המזבח כאילו הן עליס וחכ"א תעובר זורקן ויצאו לבית השריפה שאסור להקטיר אברי חטאת משום לאו דכל שממנו לאישים ור"א סבר בתריה דהתם קרא כתיב קרבן ראשית תקריבו אותם לה' שאור ודבש בכורים אתה מביא מן התמריס ומנחת שתי הלחם שהוא ראשית מן האשור ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח [שם] קאי נמי אממנו אשה לה' דאוקמיה בבל תקטירו ואשמעינן דלא אסר הקטרתו אלא כשמתכוין לריח ניחוח: **כר"א כר"ש.** במנחות בפ' אלו מנחות (דף עג.) גבי מנחת חוטא כהן שמביא על שמיעת קול או על ביטוי שפתים או על טומאת מקדש וקדשיו בדלי דלות ופליגי רבנן עליה דרבי שמעון ואמרי והיתה לכהן כמנחה [ויקרא ה] מנחת חוטאו של כהן כליל כמנחת נדבתו ואינה נקמצת (ג) ד) [ור"ש דריש ליה לקרא התם הכי וכי נאמר והיתה לכהן כמנחתו לא נאמר אלא] כמנחת חוטא של ישראל מה של ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהן נקמצת אי מה מנחת ישראל שיריה נאכלין אף זו שיריה נאכלין ת"ל והיתה לכהן כמנחה לכהן כמנחה לענין עבודת כהן שטעונה קמיצה ולא לאישים כמנחה הא כילד הקומץ קרב לעצמו והשיריים קריבין לעצמם ולית ליה כל שממנו לאישים כלל ר"א בר"ש פליג עליה ואמר קומץ קרב לעצמו ושיריס מתפזרין לאיבוד:

ה"ג

דף כג.) נתערב קומצה בשיריה או בשיריס של חבירתה לא יקטיר אית לן למימר דסתמא כרבנן דפליגי אדרבי אליעזר: **הקומץ** קרב **לעצמו והשיריים לעצמן.** דירושלמי בעי אליבא דר"ש אינן שיריים משום מה הם באים משום קומץ או משום שיריים אי תימר משום קומץ אינו בגילה ואינו נותנו לאחר מיתה ואינו מחשב להן ואי תימר משום שיריים נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה מהו שיחשב להן ופשיט לה מדר"א בר"ש דאמר דמתפזרין על גבי הדשן שלמטה כדמפרש בפ' ואלו הן מנחות הדא אמרו נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה ומחשב להן א"ר יוסי בר בון אינו מחשב להו שלא הוכשרו לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח:

עין משפט נר מצוה

לג א מיי' פי"ב מהל' מעשה הקרבנות הלכה יב:
לד ב מיי' שם הלכה י:
לה ג מיי' שם הלכ' ט:
לו ד מיי' פי"ט מהל' איסורי ביאה הלכה ו סמג לאוין קכב טוש"ע אה"ע סימן ז סעיף יב:
לז ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:
לח ו מיי' פ"ב מהלכות אבל הלכ' ו ופ"ג הלכה יא סמג לאוין רלה טוש"ע י"ד סימן שנב סעיף ב:
לט ז מיי' שם סמג שם טוש"ע י"ד סימן שסט סעיף ה:
מ ח ט מיי' פ"י מהל' מעשה הקרבנות הלכ' ג סמג עשין קפד קפה:
מא י מיי' פ"י מהל' טומאת צרעת הלכ' ו סמג עשין רלה:
מב כ מיי' שם הלכ' מ:
מג ל מ מיי' פ"ב מהלכות מזירות הלכה יג:
מד נ ס מיי' שם פ"ח הלכה טו:
מה ע מיי' פ"ג מהל' איסורי הלכ' יא סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן לו סעיף ה:
מו פ מיי' פי"ח מהל' גירושין הלכה ז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קנה סעיף ה:
מז צ מיי' פ"ד מהל' עבדים הלכה ה ב:
מח ק מיי' פט"ו מהל' סנהדרין ה"ה סמג עשין קנ:
מט ר מיי' שם הלכה ו:
נ ש מיי' פ"ג מהלכות גניבה הלכה יב וש"ל מהל' עבדים הל' ג סמג עשין פח:
נא ת מיי' פי"ב מהל' מעשה קרבנות הלכ' יב וש"ל מהל' סוטה הלכה טו:
נב א מיי' פ"ב מהל' איסורי מזבח הלכ' ה סמג עשין שיח שיט:
נג ב מיי' שם הלכה ג סמג שם:
נד ג ד מיי' פי"ב מהל' מעשה הקרבנות הלכ' יב וש"ל מהל' סוטה הלכה טו:

תוספות שאנץ

צניעותא ל"ה: כהנת מחחללת מן התרומה ומן הכהונה אם נבעלה לפסול לה ולאו דוקא נקט כהנת דה"ה דאלמנת בת ישראל שנשאת לכהן גדול אלא רבותא נקט דאפילו כהנת מחחללת מכהונה: מגלח על נזירות אביו אם נדר בנזירות והפריש קרבנותיו ומת והיה בנו זיר הבן מגלח ביום מלאת ימי נזרו ומביא קרבנות שהפריש אביו: איקרי כאן כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו פ"ה דהוה ליה למכתב כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו לה' ולמה כתב ממנו אלא למדרש' באפי נפשייה לא תקטירו כל שממנו עולה כבר אשה לה' ויש בכלל לאו זה בשר כל הקרבנות חוץ מעולה ויש בכלל זה שירי מנחות והכא נמי אמרי' דלמא בתר חלק שלה אית לן למיזל והריא ליה הקטרה דקומץ כהלכתה ואלו שיריס גמורין הן והרי הן בבל תקטירו. דמסיק להו לשם עצים וכו' אליעזר ופלוגתייהו בזבחים אברי חטאת שנתערבו באברים של עולה רבי אליעזר אומר יתנם למעלה ורואין בשר החטאת כאילו הן עצים וחכמים אומרים תעובר צורתו ויצאו לבית השריפה שאסור להקטיר אברי חטאת משום לאו דכל שממנו לאישים ור' אליעזר סבר בתריה דההוא קרא כתיב קרבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח וקאי נמי אממנו לה' דאוקמה בבל תקטירו ואשמעינן דלא אסרה הקטרה אלא כשמכוין להם לריח ניחוח ל"ה: דתניא ר' אליעזר אומר הקומץ קרב בעצמו והשיריים

מתפזרין גבי מנחת כהן חוטא שהביא מנחה על שמיעת קול או על ביטוי שפתים או על טומאת מקדש וקדשיו דאמרי מנחת חובתו שם כהן כליל כמנחת נדבתו ראינה נקמצת ור' שמעון דריש לקרא התם וכי נאמר והיתה לכהן כמנחתו והלא לא נאמר אלא כמנחה והאי קרא במנחת חוטא כתיב ודרש לה הכי ואם כהן הוא תהיה לו כמנחת חוטא של ישראל מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת אף מנחת כהן חוטא נקמצת אי מה מנחת חוטא ישראל שיריה נאכלין אף זו שיריה נאכלין אף זו והיתה לכהן כמנחה לענין עבודת כהן שטעונה קמיצה ולא לאישים כמנחה הא כיצד הקומץ קרב בעצמו והשיריים קריבין לעצמן: ור' אליעזר סבר ליה כאבוה דבעי קמיצה ומיהו שיריים קריבין לעצמן לית ליה דכל שממנו לאישים כו' אלא קומץ קרב לעצמו והשיריים מתפזרין לאיבוד ל"ה: